

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/285
KARAR NO : 1983/521

K A R A R

ÖZET : 1402 sayılı yasa'nın 16/1.maddesini ihlâl suçuna ait davanın münhasıran Askeri, TCK.nun 240.maddesini ihlâl suçuna ait davanın da, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olmaması nedeniyle Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk

Davacı : K.H.
Sanık : Şeref Yavaş

O L A Y : 24-10-1980 günü Vezirköprü ilçesi Aşağı Narlı köyü muhtarının ölümünü müteakip aynı köyde olay çıkacağıının ihbarı üzerine köye gelen jandarma, ilk okulu denetlemek için okula girmişler, okulun tatil edilmiş olduğunu görmüşler, keza okul giriş kapısı üzerinde Ergenekon masalı destanı yazılı kurt resimli bir tabelânın asılı olduğu dershaneye girdiklerinde yazı tahtasında MHP. 3 hilâl ÜGD. ve AP amblemlerinin yazılı olduğunu tesbit etmişlerdir. Konu Samsun Sıkıyönetim Garnizon Komutanlığı tarafından Vezirköprü C.Savcılığına intikal ettirilmiş ve sanık hakkında yapılanak soruşturmaya esas suç dosyası savcılığa gönderilmiştir.

Vezirköprü C.Savcılığı; sanığın siyasi nitelikteki panoların kaldırılması ve yazıların silinmesine ilişkin, sıkıyönetim komutanlığı bildiri ve emirlerine aykırı davranışını ve ^{örneğin} görevini kötüye kullandığını ileri sürerek eylemine uyan 1402 sayılı yasa'nın 16/1.ve TCK.nun 240.maddesine göre cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açmıştır.

Vezirköprü Asliye Ceza Mahkemesi: 3-11-1981 gününde, 1981/38-350 sayı ile; sıkıyönetim komutanlığından alınan görüş uyarınca ve sıkıyönetim emirlerine aykırı davranış suçu sıkıyönetim suçu niteliğinde olduğundan mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş,

Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 2-3-1982 gününde, 1981/636 sayı ile; 1402 sayılı yasa'nın 13/2.maddesine göre, sıkıyönetim komutanının suç dosyasını gönderdiği, C.Savcılar, Askeri Savcılar, Askeri ve Adliye Mahkemelerinin görevsizlik ve yetkisizlik kararı veremeyecekleri, suç dosyasının sıkıyönetim komutanınca savcılığa gönderildiği, savcılıkca kamu davası açıldığı, buna rağmen Adli Yargı yerinin bilâhare sıkıyönetim komutanından aldığı görüş uyarınca görevsizlik kararı verdiği, öte yandan sanık hakkında uygulanması istenen TCK.nun 240.maddesinin 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesinde yer almadığı, öğretmen olan sanık hakkında 1402 sayılı yasa'nın 16/1. maddesinin değil, TCK.nun 537.maddesi yoluyla 230.maddesinin uygulanması gerektiği, bu nedenlerle, davada Adli Yargı yerinin görevli bulunduğu kanısıyla görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesine göre mahkememiz'e başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Osman Kayacan, Ergun Argon ve Yavuz T.Özgen'in katılmaları ile yaptığı, 10-10-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yar-

dımcı Durmuş Ganioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun 1402 sayılı yasa'nın 16/1.maddesine aykırı davranma suçunun Askeri TCK.nun 240.maddesine aykırı davranma suçunun Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Saniğe atılı suçlar ve özellikle 1402 sayılı yasa'nın 16/1.maddesine aykırı davranma suçu, 12-9-1980 günü sıkıyönetim kapsamına alınan Samsun ili Vezirköprü ilçesinde, 24-10-1980 günü, yani sıkıyönetim ilânından sonra işlenmiştir.

1402 sayılı yasa'nın 13.ve 15.maddelerinde ve 2354 sayılı yasa'nın ek-4.maddesinde sıkıyönetim mahkemelerinin hangi suçlara bakacakları, bunlardan hangilerinin sıkıyönetim komutanlığı tarafından Adli mahkemelere gönderilebileceği belirtilmiştir.

Buna göre, Adli Yargı yerleri, sıkıyönetim mahkemelerinin görevine girmekle beraber, sıkıyönetim komutanınca 1402 sayılı yasa'nın 13.,15.ve 2354 sayılı yasa'nın ek-4.maddelerine göre, ve bu maddelerdeki yetki kullanılarak istisnaen kendilerine gönderilen davalarda görevsizlik kararı veremezler.

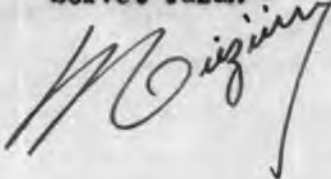
Uysa; 1402 sayılı yasa'nın 16.maddesine aykırı davranma suçunu oluşturan sıkıyönetim yasaklarına uymama biçimindeki eyleme ait davada; anılan maddede, sıkıyönetim komutanınca böyle bir yetkinin kullanılmasına cevaz veren sarahat olmadığından, bu maddeye aykırı davranma suçlarında böyle bir yetkinin kullanılması bahis konusu olamayacağından, Adli Yargı yerince verilen görevsizlik kararı üzerine davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekir.Aksini düşünmek 1402 sayılı yasa'nın ve anılan maddenin amacına aykırı olur.

Öte yandan; TCK.nun 240.maddesini ihlâl eylemi için bu eylemin, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkinliğini ortaya koyan dosyada yeterli kanıt olmamakla, 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesindeki ön koşul gerçekleşmediğinden bu suça ait davanın da Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre saniğe isnat olunan görevi suistimal suçundan Adli Yargı yerinde ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasa'sının 16.maddesini ihlâl suçundan ise; Askeri Yargı yerinde yargılanması gerektiğine, bu nedenle, Vezirköprü Asliye Ceza Mahkemesi'nin 3-11-1981 günlü, 1981/38-350 sayılı görevsizlik kararının görevi suistimal suçuna ilişkin kısmının kaldırılmasına ve Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi'nin TCK.nun 240.maddesini ihlâl suçuyla ilgili başvurusunun kabulüne ve diğer suça ilişkin başvurusunun ise reddine, 10-10-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

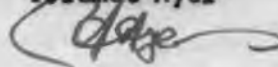
Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

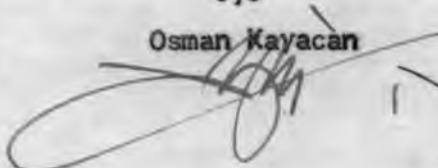

Üye

Mustafa Aksoy

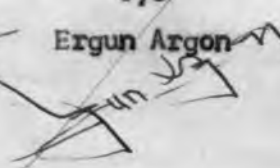
Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz Tüzün

